

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
3-hasábos poszt sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér

Nyitász sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlő
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 66.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, május 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vasútrólk: A táblaelnök Aradon.
- Szterényi napja.
- Ellentétek a tisztli fizetésemelés körül.
- A t. Házból.
- Tizenhároméves gyilkos.
- Amiről beszélnék.
- Aradi kabarét.
- Orvosi vélemények az aradi gyilkosságról.
- Egy kereskedő bűnügye.
- Tarkaságok.
- Tárca: A brádi kirándulás.

A táblaelnök Aradon.

Arad, május 18

A nagyváradi királyi ítélőtábla elnöke, Szentkereszthy Zsigmond báró az aradi bíróságok látogatására ide érkezett. Első látogató ez és szokatlanul hosszú, úgy mondják, három, sőt négy hétig is eltart. Már ez maga mutatja, hogy a táblaelnök látogatása nem szokásos formáság és nem az előzékenység megnyilatkozása, amelylyel hivatalfő a kerületet szokta megtisztelni. Szentkereszthy Zsigmond báró az első látogató alkalmával mélyen be akar pillantani az aradi igazságszolgáltatás életébe, amelyet az eléje kerülő panaszok meglehetősen kedvezőtlen színben ismerettek előtte. A táblaelnök valóságot akar látni és panaszokat orvosolni.

Hogy melyek ezek a panaszok, azokról e lap hasábjain szó esett már. Az aradi bírakat se külön-külön, se összeségükben nem illethetik ezek a panaszok. Az aradi birói kar hosszú idő óta nem volt olyan magas színvonalon, mint a minő most, nemcsak a tudás, hanem az egészséges szellem, önálló felfogás és a

szorgalom tekintetében. Az aradi bíróságok feje: Fábrián Lajos törvényszéki elnök, a modern magyar bírónak mintája nemcsak a felügyeleti jognak, hanem a példaadásnak erejével a tekintélynek és a jogkereső közönség rokonszenvének magas fokára emelte a helyi igazságszolgáltatást.

És mégis vannak bajok, olyanok, amelyek súlyosan érintik az igazságszolgáltatásnak, az igazságszolgáltatásra bizott anyagi és erkölcsi javaknak érdekeit. Az aradi bíróságokra a tennivalók és ítéletre váró ügyek olyan halmaza hárul, amelyet mai létszámával elintézni képtelen. A legnagyobb az anyagtorlódás a polgári felebezési tanácsnál, de nem jobb az állapot a bünyenyítő tanácsnál, amelylyel meg-esik, hogy öt-hat, sőt tiz fő tárgyalással kénytelen egy nap megbirkózni. Ilyen munkára a kéznél levő fizikai erő is kevés: pedig az ítékezéshez, az igazság mérlegeléséhez egyéb is kell. Ha a bíró az ügyek olyan tömegével akar-na végezni, mint a minő az aradi törvényszék polgári osztályánál egy-egy bíróra háramlík, akkor gyári módon kaptá-fára kellene az előadásokat és ítéleteket készíteniök. Az aradi bírák dicséretére le-gyen mondvá, hogy a két rossz közül a kisebbet választják s inkább belémennék a kénytelen restanciába, semhogy a sietség a megfontolásnak, az anyagi igaz-ságnak a rovására essen. De ez így is komoly baj, mert a késedelmes ítélet majdnem annyi veszedelmet rejt magában, mint a felületes ítélet. Különösen a va-gyonni pereknél, a hol gyakran meg-esik, hogy a perindítás idejében még fizetőké-

pes adós tönkremegy és vagyontalanná vá-lik, a mig a hosszuralnyult per az ítéletig jut.

Az aradi ügyvédi kamara az idén meg-ujította az esztendők óta hangoztatott pa-naszt és sürgette annak egyedüli orvos-ságát: a birói létszám-szaporítást. Az ítélőtábla elnökének az a kijelentése, hogy e panaszokkal foglalkozni kíván, minden-esetre az ügyvédi kar kívánságai iránt való figyelemre s azok méltánylására vall.

Szentkereszthy Zsigmond báró új birói állásában először van Aradon, előttünk idegen. De akik működését köz-vetlenül, vagy a távolból figyelemmel ki-sérték, arról győződtek meg, hogy ma-gas hivatottságu, élesen látó és a pana-szok iránt jóakaratu ember, aki tehetségre és fölfogására nézve méltóan tölti be a nagy emlékü Ritoók Zsigmond örökét. Ma, amikor az aradi birói kar előtte tisztel-gett, s szinte önkéntelenül rámutatott a bajokra, amelyekkel küzdeni kénytelen, Szentkereszthy azt felelte, hogy nem hi-bákat jött fölfedezni, hanem azért, hogy a bajokon lehetőleg segítsen. Mi, akiknek a közérdek több módot és szabadabb teret ad a panaszok kifejezésére, a tábla elnö-kének aradi látogatása alkalmából nem csak a tulhalmozott birói kar, hanem a város és a megye közönsége érdekében sietünk a bajokra rámutatni. Bizonyára e nélkül is meglátná az állapotnak beteg, orvoslásra váró részeit s készséggel ke-resné a segítség módját és eszközeit. De a bajok szépités nélkül való feltárásával ép a bizalmat akartuk kifejezni, amelylyel az aradi jogkereső közönség az ő aradi tar-tózkodásának, vizsgálatainak üdvös ered-ményeit várja.

A brádi kirándulás.

Hajnali négy órákor, amidőn a nap sugarai még nem érintették a földet, Arad szokatlan mozgalmasságra ébredt. Sorra nyitak a fő- és mellékutcák házainak kapui és nehéz csomagok, utitáskák terhe alatt görnyedő alakok szállingóztak kifelé az Andrássy-ut irányában. A Szabadság-tér elejétől a Fehér Kereszt-szá-
lógig a nyitott lóvasutí kocsik egész sora húzó-dott, várva az utasokat. Rövid idő múlva egy-másután telt meg a sok kocsi viruló leányok, gondos szülők, elegáns flatalemberek, kis és nagyobb diákok egész seregével, akik a korai felkeléstől és a csipős levegőtől még kissé hor-zongva, de élénken és pajzán jókedvvel he-lyezkedtek el a lóvonat kényelmes üléséin. Az egymás mögött haladó kocsik erős dübörgése felébrassította az ut mentén lakókat, akik éji pongyolában könyököltek ki az ablakon és ér-deklődve szemlélték az impozáns menetet. De konfúzion és gyalog is szép számmal jöttek.

A vasuti állomásnál óriási sűrgés forgás volt. Piros és sűrű karszalagos rendezők sza-ladtak fel és alá, harsány hangon kiabálva az utbalgazítást a kérdésősködőknek.

Aki a kirándulók hatalmas tömegét látta, méltán hihette, hogy itt lehetetlen lesz rendet teremteni. A vesetők agilitása, ügyessége azon-

ban csodát művelt, rövid félóra alatt mind a *hét százhatvan utas* elhelyezkedett az előzékeny Acsev, különvonatának *tizenhét kocsi* jében. A fűrgébb lábúak és az ügyesebbek jó előre lefo-glalták az első és másodosztályu kupékat, úgy hogy a később jövők, akiknek jegye oda szólt, már nem kaphattak helyet, kénytelenek voltak tehát a harmadik osztálylyal megelégedni. A kocsikban csakhamar kis kompániák alakul-tak, élénk beszélgetéssel élvezte az öt órai utasas egyhanguságát. Pompás idő kedvesett a kirándulásnak, a vonat pedig gyorsan haladt előre. Néhány állomáson pár percre megállt és felszedte a turához csatlakozó utasokat.

Élelmes emberek rögtönzött sátor alatt sajtot, zsemlyét, kolbászt és egyéb ennivalót árultak az egyes falvak állomásainál. Az uta-sok valósággal megrohanták az „üzleteket” és méregdrágán, de boszankodás nélkül vásároltak össze minden lehető látható és ehető dolgot.

Tíz órákor rohogott be a vonat. Alvácira. A kis fürdőhely lakossága vasárnapi ünneplő ruhában várakozott az állomásán és barátságosan üdvözölte a kiszállók tömegét.

— Egy óra múlva indulás! — volt a jel-szó, de bizony már huszonöt perc múlva gyű-lekezőt fújtak. Alvácán egyébként nincs külö-nösebb látnivaló, a fürdő még nagyon csekély méreteket mutat, berendezése egészen primitív.
— Beszállni, beszállni, kiabált a sok ren-

deső és vasuti kalauz, mi pedig újból beszállá-soltuk magunkat, ki hova jutott és a vonat megindult a kirándulás igazi célja: Brád felé. Az aradi turista egylet néhány tagja látképes levelezőlapokat, vagy Turista Újságot árult, amely a vidék nevezetességeire hívta fel az utasok figyelmét.

Utközben a kiránduló sereg pompás szóra-kozást talált ki. Az egymásba nyiló kocsik során letilport tyukszemeken keresztülszáguldvá min-denki vizitelt ismerőseinél, érdeklődve becses hogylétük felől. Ezek rövid idő múlva termé-szetesen visszaadták a látogatást és így a vo-naton egész vicinális forgalmat létesítettek. Egy jókedvű társaság sietett ezt az alkalmat kihasználni. Nem engedtek keresztül senkit, ha husz fillért nem adott a Turista Othon cél-jaira. Az ujjajta utadót a hölgyek könyörtele-nül bevasalták és a flatalemberek kénytelen-kellelten fizettek.

Halmágyon túl előre figyelmeztették a publikumot, hogy alagut jön. Becsukták az ab-lakokat, hogy a mozdony füstje be ne toluljon és a flataleság nagyban készülődött, hogy a ső-tétség leple alatt különféle pajzanságot köves-sen el. A jó szándék nem valósulhatott meg, mert — általános sajnálkozásra — az alagut csak félpercig tartott.

A vonat — talán mondanom se kell — egyre haladt, haladt előre. Körösbánya közelé-

Szterényi napja.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, május 18.

Ma még mindig a kereskedelmi tárca ügyeit tárgyalta a t. Ház. Az ülés elején Bródy Ernő kifogásolta az új intézménynek, a munkásbiztosító pénztárnak a hiányait és mizériáit. Szterényi természetesen védelmébe vette az intézményt és egyben negyöt csipett Pető Sándoron, akit azal vádolt meg, hogy a *Népszavát* képviseli a Házban. Persze Pető se maradt adós. A délutáni ülésen a földmívelési tárcát tárgyalták.

Az ülés további folyamata elég csöndes volt.

Részletes tudósításunk itt következik:

A délelőtti ülés.

Az ülésen Rakovszky István alelnök elnökölt.

(A munkásbiztosítás hibái.)

Elnök: Az ülést pont tíz órakor nyitja meg és rögtön rátérnek a kereskedelemügyi költségvetés részletes tárgyalásának folytatására.

Bródy Ernő: A munkás betegsegélyezés és baleset biztosítási tételnél szólok föl. E' ösméremmel van az ezt elrendelő törvény iránt. Nagy szociálpolitikai bölcsesség nyilvánul meg benne, de sajnálja, hogy a fontos intézkedéseket nem úgy léptették életbe, a hogyan a kormánytól elvárhatták volna. A végrehajtott rendelet oly hiányos volt, hogy a kérdésben még ma is a legnagyobb zavar uralkodik. A pénztár épen ezen hiányok miatt csak későn kezdhetette meg működését. Az alapszabályai még ma sem véglegesek. Tisztviselői nincsenek a pénztárnak. Sürgeti a végleges rendezést és a panaszok megvizsgálását. Majd a tételt elfogadja.

(Szterényi és Pető a'érja.)

Szterényi József államtitkár: Válaszol Bródy Ernőnek. Bródy szemrehányást tesz a miniszternek, amiért a munkásbiztosító törvényt az egész vonalon nem léptette életbe. A törvény kiterjesztése nagy akadályokba ütközik. Előmeri, hogy végrehajtása igen nehéz, pedig hát jóformán ezidőszert a legjobb, hisz Németország is mintául vette és most a római kongresszus is a mi törvényünk iránt érdeklődik. A felszólaló információit a munkás sajtóból vette s azért látja a helyzetet oly sivárnak. Ő ezt a tendenciát látja benne.

Bródy Ernő: Nem volt benne tendencia.

Pető Sándor: Mi köze van Bródynek például a Népszavához.

Szterényi József: Azt nem mondtam. Ellenben én gyakran hozza ennek a lapnak intencióit a Ház elé.

Pető Sándor: Arról beszélek, amiről akarok! Elnök: Figyelmezteti, hogy a házszabályok minden esetre kötik a felszólalásnál.

Szterényi József államtitkár: Foglalkozik a Fródy említett esetekkel. Saját maga igazolja a felszólaló, hogy a mint megtudtuk, megindult a vizsgálat. Az iránt is vizsgálatot fog indítani, tény-e az, vajjon tisztviselők foglalnak helyet az igazgatóságban. Hogy mi a pénztár autonómiájába beavatkozunk, az nem áll. Hogy nincs még tisztviselői kara, annak sajnós hiátóriája van, de erről a minisztérium nem tehet. Az ideiglenes alapszabályokba hibák csuszta, ezeket a végleges alapszabályokban ki fogjuk igazítani és akkor lesz aztán tisztviselői kar is. Itt tényleg hatalmi kérdéssről van szó, de nem a mi részünkről. A munkások ragaszkodnak hozzá, hogy a szociáldemokrata párt egyik t'xonense legyen aligazgató.

Pető Sándor: Miért ne, ha ért hozzá?

Szterényi József: Én nem vonom kétségbe a kvalitását, de aziránt tárgyalunk épen, hogy a tisztviselő semmiféle politikai testület tagja ne legyen. (Zajos helyeslés.)

Pető Sándor: Eunuchok legyenek.

Szterényi József: Egy alkalmazottat felszólítottak, hogy lépjen be a szociáldemokrata pártba. (Nagy zaj.) Hát mi egyik részről sem törjük a terrorizmust. Bár a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk a pénztár elnökségéről, amelynek élén Hatvany-Deutsch Sándor igazán önfeláldozó munkát végez, de az ideiglenes személyzet egy része teljesen használhatatlan. Valósággal elhelyező intézet kezd ez lenni, a közvetítő ajánlatokat pedig visszautasítják. Ilyenek az állapotok a vidéken is. Már két pénztárt állami kezelésbe kellett átvenni. Ezek a dolgok veszélyeztetik a munkásbiztosító működését. Hatalmi kérdések, veszekedések fordulnak elő minden nap. Sőt ezután az orvosi mizériákról. Azt követelték a pénztártól, hogy csak olyan orvossal lépjen összeköttetésbe, aki az orvosszövetségnek tagja. Tehát ugyanúgy járunk el, mint a szociáldemokrata párt. Nem habozom kijelenteni, hogy sok esetben az eljáró tisztviselők okozták a bajt. Ha mindezekre sikerül majd segíteni, akkor bekövetkezik az óhajtott béke. Kéri a tétel megszavazását.

Pető Sándor megszavazná a tételt és megszavazna még sokkal többet is a munkásbiztosítás céljaira. Talán tulgyorsan léptették életbe a törvényt, ez okozott zökkenéseket. Szterényi egy megjegyzésére kijelenti, hogy ő nem id'gen irányok, hanem a maga meggyőződésével képviseli. A törvényből megállapítja, hogy a kereskedelmi minisztériumnak abba, hogy kit válasszanak a pénztár igazgatójává, beleszólási joga nincs. Hiba volt tehát a Ház

nyílt ülésén beléavatkozni az ügybe, amely tisztán közigazgatási dolog.

A tételt ezután megszavazzák.

(A posta bajai.)

A posta-távírdánál

Rátkay László felemlíti a posta távirda kezelők dolgát. A kiadott rendelet mellözte a törvényt a beosztás tekintetében. Kéri folyamodványok figyelembe vételét.

A tételt elfogadják.

Eber Antal a postatakarékpénztár tételénél szólok föl. Nem tartja helyesnek és normálisnak, hogy olyan nagy a takarékpénztár jövedelme. Az állami zálogházak is tulságos nagy haszonra dolgoznak. Köszli a postatakarékpénztárt betétek összegét. A külföldi államokban sokkal nagyobb összeget helyeznek el az állami intézetekben mint nálunk. Fel kell hát ébresztetni az alacsonyabb néposztályban a takarékosági hajlamot, ez igen fontos. Foglalkozik a postatakarékpénztárak csekk-kezelésével, a melyet igen komplikáltnak tart.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter: Reflektál Eber azon kijelentésére, hogy az állami zálogházak nagy kamatra dolgoznak. Ez azért van, mert ezeknek az intézeteknek nincs tőkájük. Többször szóba jött már az, hogy tőkét adnak a zálogházaknak, de a budget eddig nem engedte meg. A mi az alacsony takarékpénztári kamatlábat illeti, ő maga szólt fel már annak idején annak felemelése érdekében. A csekk-forgalom egyszerűsítését gyakorlati jelentőségűnek tartja, s kijelenti, hogy az eszmével foglalkozni fog. (Helyeslés.)

Lázár Pál: A postatakarékpénztárak alacsony kamatláb rendszere szintén igen súlyosan érinti különösen a kisembereket. Több módot ajánl a kérdés megoldására.

Thoroczkay Viktor báró: Szintén a postatakarékpénztár ügyével foglalkozik, majd a levantei posta ügyében kér felvilágosítást a minisztertől.

A tételt változtatlanul fogadják el.

(A hajózás.)

Hódy Gyula: A hajózási tételhez szólok. A horvát tengerpartokon nem respektálják a magyar lobogót. Az ugaro-kroata hajói nem használják a trikolort. Áttér a magyar halászkormányos helyzetére s kéri a minisztert, hogy ügyükkel jóindulatul foglalkozzék. Sürgeti az iskolahajót.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter: A tengerészeti iskolahajót rövidesen megvalósítja. A halászkormányos ügyével foglalkozik. A lobogó kérdését illetőleg kijelenti, hogy az ugaro-kroata hajóin megállapodás szerint a vörös-fehér vörös színű lobogót használják. Legalább ezt kellene nekik használniuk. Én a közös tengerészeti zászló. Ha más zászlót is használnak, igen rosszul teszik. Intézkedni fog.

ben a csebei román templom mellett magas sírdomb emelkedik.

Az utasok elborulva mondják:

— A Janku sirja.

Terebélyes döggyfa alatt nyugszik a román ezér. sirjat magas kömlék jelzi. Az órlási döggyet *Hóca fájának* nevezik, a legenda szerint e fa alatt készítették elő a nagy összeesküvést *Hóra és Kloska* II. József alatt. A látvány természetesen nyomban politizálásra adott alkalmat itt is, amott is a magyarok és a románok közti viszonyról. De mi ne politizáljunk itt a vonal alatt, hanem gyerünk tovább.

Ugy déltájban érkeztünk Brádra. A fogadtatás igazán megható volt. A környék első vonósbandája a Rákóczi huta lelkesen, szivertaróan, Brád egész lakosága pedig az állomáshoz kivonulva, éjzenen hosszan, szakadatlanul. A brádi rendező eg *Böhm* József dr. pályaorvos, *Kardos* főszolgabíró és *Auer* Imre, a bányatársaság kiküldöttje fáradhatatlanul buzgólkodott, hogy a kirándulók minél kitünőbb ellátásban részesüljenek. Ebéd három vendéglőben volt kapható, a szerint, a mint fehér, szürke, vagy vörös jegye volt valakinek. A fehérre a vasuti vendéglő terraszán étkeztek, a másik két csoport pedig zeneszó mellett, gyalog és kocsi vonult be a városkába.

Az ebédet igazán nem fogom leírni, vagy részletezni, az amugy is sokáig emlékeztet

marad előttünk. De előre látható volt, hogy ilyen órlási tömeget kifogástalan ellátásban részesíteni lehetetlen. Egy szellemes aradi úri asszony, aki hozzá sem nyúlt az ételekhez, az „ebéd” után — fogóját kért.

— Legalább meg van a jóllakottság illuziója, — mondotta.

Egy fiatal embert, aki halált megvető bátorsággal végig ette a menüt, tréfásan megkérdeztem:

— Mi is lett legjobban?

— A borszekei víz, — felelte komolyan. És ez őszinte válasz volt. Különböztet mondják, hogy a másik két vendéglőben jobban kosztoltak. Hát ugy látsszik, pechünk volt, hogy mi szürkecedu átkapunk. De nem baj, ez is a hecchez tartozik. És aztán ki akar kirándulást ilyen apró kellemetlenségek nélkül? Nem is igazi mulatság az és ne a teljes a szórakozás, ha valami „elő nem adja magát.”

Az ebéd, illetve az ebédre szánt idő elteltén, a bánya megtekintése következett. A bányatársaság valóban elismerésre méltó munkát és előzékenységet fejtett ki, a kirándulók minél kellemesebb szórakoztatása körül. A kis iparvasutat gyönyörűen feidiszítotték zöld galyakkal és tarka virágokkal, a teher szállító kocsiakra pedig, alapos kitisztítás után, vadonatúj fapadokat helyeztek. A vasut a kirándulókat két csoportban szállította a telepre.

Festői látvány volt a völgyben haladó vonat tarka utas-tömege, a vidék regényes fekvése, a magas hegyek és a mély szakadékok.

A szűz elepen, vagy bányásznyelven „szűzda”-ban hatalmas gépezetek ejtik bámulatba a szemlélt. *Lugossy* István, a bányavállalat tudós mérnöke itt rövid magyarázatban ismertette a gép működését. Elmondotta, hogy ez a vidék már a rómaiak előtt is hatalmas aranytermő helyekben bővelkedett és most is akadnak olyan leletekre, amelyek azt mutatják, hogy itt már az ókorban is bányászták és feidolgozták az aranyat. A porosz kézen lévő vállalat havonta 200—250 kg. aranyat állít elő, amelyet azután Zalatnán, Abrudbányán és egyebütt dolgoztat fel. (Akiiket érdekel, azok számára ideírjuk, hogy a társaság az elmúlt évben részvényeseknek 12% dividendát fizetett.)

A magyarázatot szemléltető bemutató követte. Működésbe hozták a kolosszális gépeket és megindult az aranykiválasztást eszközöző új nyíllak bámulatos munkája. Mígától értetődik, hogy mindenki szeretett volna egy ökölnagyságu aranyat hazavinni. Aki a telep helyiségében egy darab bármilyen értéktelen követet talált, eltette emlékül, abban a hiszemben, hogy a kö aranytartalmu. Az elragadó helyen, völgyben épült telepet köröskörül remek kert övezte, amelyben arnyas lugások és izléses szökőkutak dísztenek.

hogy ha ezen a téren visszaélések vannak, azok rövidesen megszűnjenek.

Tolnay Lajos: A magyar tengerhajózás fejlesztésének kérdésével foglalkozik. A tengeren nincs önállósága Magyarországnak, pedig ez igen fontos közgazdasági érdek.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter: Tudja, hogy Magyarországnak a tengeren is önállósággal kell bírni és ezt elő is készíti. Már az önálló vámterület behozatala szempontjából is igen fontos ez.

Nagy György: A tengerhajózási társaságoknak nyújtott segélyekről beszél. A horvátok elveszik a segélyt, de gyűlöletet szítanak Magyarországgal szemben. Kéri a minisztert, hogy szerezzen érvényt a magyar nyelvnek. A magyar horvát hajóstársaság vezetői nem tudnak magyarul, pedig ezt meglehetősen követelni, annyival is inkább, mert ez szerződészerűleg ki van kötve. Egy nagy magyar hajóstársaság létesítését kívánja.

Szerényi József államtitkár Nagy Györgynek a norvég tengerhajózási társaság, az Ugarte Kroata ügyében tartott felszólítására kijelenti, hogy a hajózás feltétele az, hogy egyetlen idegen vállalat sem részesül anyagi segélyben. A kormány szigorúan ügyel arra, hogy a vállalatok eleget tegyenek a szerződések feltételeinek, ennél többet nem tehet, nem is kell tenni.

A Ház a tételt változtatlanul elfogadja.

(A. M. Á. V. hajal.)

A vasutak tételénél

Jánoki Madocsány Gyula néppárti a vasutak menetsebességének csökkentését kifogásolja. Kérdezi, mi ennek az oka? Szükségesnek tartaná külön vasúti államtitkárság felállítását. A vasúti állomások könyvtárai erkölcsien könyveket árúsítanak, azonban katolikus lapokat nem lehet kapni náluk. Kéri, hogy rendszabályozza meg őket a miniszter.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter kijelenti, hogy ha a vonatok nem tartják be az előírt menetsebességet, annak oka az, hogy a vonalokon bizonyos beruházásokra van szükség, amelyek a vonatok meneteljesítő képességét fokozni fogják. A vasúti könyvtárak szigorúbb ellenőrzéséről gondoskodni fog.

(A pauszánál.)

Az államvasút iradási szükségleteinek tételénél

Farkasházy Zsigmond úr arra, hogy a kormánynak saakítani kellene a lapoknak adott hirdetési pauszálé elszámolásának régi, helytelen rendszerével, amely miatt a koalíció részéről annyi jogos kifogás hangzott el.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter kijelenti, hogy szubvenció nincs, tehát szó sem lehet ilyen visszaélésekről. A kormány a lapokkal szerződéses viszonyban van, a lapok

A szoroson vett program a telep megszépítésével kimerült. Ad akart, sétálni indult a radai völgyben, egyes kisebb társaságok a serpentinakon felmászta a hegyi rakedóhoz és megtekintették a Viktor-tárnát. A bánya nem volt üzemben, éppen azért csak a tárna száráig lehetett menni, ahonnan kellemesen hűs levegő csapott ki. A nagy meleg miatt sokan elbágyadvá felhagytak a fászló gyaloglással és a gurabárcái kaszinó udvarán felállított asztalokat ülték körül, mert eljött az uzsonnaideje. Egyáltalában a kirándulások egyik jellemző vonása, hogy az ember egyre eszik és folyton enni szeretne. Az pedig csak természetes, hogy az ebédet igen hamar megemésztették.

A kaszinó tornácán a bányatársulat udvarias igazgatója, Menking Frigyes, akinek első sorban köszönhetjük a szeretetreméltó vendéglátást, a társaság számára két hordó sört csapoltatott. A potya italnak rémgyors kelete volt, a szomszjas turisták úgy itták az árpalét, mint a gödény, amely állat tudvalevőleg megrögzött isszakos. Közfeltűnést keltett egy antialkoholista ifjú, aki harsány hangon — szódavízre —

— Beteg szegény, mondták résztvevően.

De semmi sem tart örökké, sem az ussonna, sem a kirándulás, sem az én referéndám. Hat óra tájban a kis vasút két részletben visszazállította a kirándulókat Bádra. Itt újból ettünk, bevacsoráztunk, (ezt már a magunk költségén) és nyolc órakor újból az

hirdetéseket közölnék, ezért fizet a kormány, még pedig fizet olyan lapoknak is, amelyek állandóan és durván támadják. Nem igaz tehát, hogy ezen a címen akarják a lapokat megvásárolni.

A zálogházak tételénél

Nagy György határozati javaslatot nyújt be a uszkoronán aluli zálogtárnyak kamattmentessége iránt. A javaslatot Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter felszólítása után a Ház elvetti.

(A földművelésügyi tárca.)

Azután a kereskedelmi tárca költségvetését részleteiben is elfogadták. Áttérnek a földművelésügyi tárcára.

Az első szónok Mezőfi Vilmos, aki apró orvosoltatások helyett nagyszabású, gyökeres reformot követel. Ilyenek nélkül a visszavándorlás nem sokat ér, mert a visszavándorlók újra ki fognak vándorolni. A kormánynak a munkásság helyzetének javítása körül kifejtett érdemeit szívesen elismeri, de ez csak a kezdet kezdete.

Ezután a tanácskozás folytatását délutánra halasztották.

Délután és este.

Návay Lajos elnök a tanácskozást délután négy órakor nyitja meg.

Mezőfi Vilmos folytatja beszédét. Foglalkozik a földmunkások helyzetével. A földmunkások betegség elleni biztosítása még most sincs szabályozva. A latifundiumokat parcellázni kellene. Ha például Mindszent községben ötven ezer holdat a kisbirtokosoknak bérbe adnánk, Csongrád vármegyében minden nyomor-nak vége lenne.

Lovász Márton: Akkor a szociálizmusnak is vége lenne.

Mezőfi Vilmos: Ha a szociálizmusnak ilyen módon véget vátnének, akkor én rögtön belép-nék a függetlenségi pártba. (Derűtlenség, szaj.)

Egy hang balfelől: Köszönjük.

Mezőfi Vilmos: Akadnak egyes földbirtokosok, mint Károlyi Imre gróf, aki a nép érdekeit védi, de ilyen csak kevés van. A költségvetést nem fogadja el.

Beck Lajos földbirtokpolitikai kérdésekkel, különösen a földbirtok hitelviszonyaival foglalkozik. A költségvetést elfogadja.

Röck Iván beszéde után a vitát félbeszakítják.

Wekerle Sándor miniszterelnök Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter nevében két törvényjavaslatot nyújt be. Az egyik a magyar államvasutak 37-2 millió koronás beruházására, a másik a kassa—pödrbergi vasút állami biztosításának felemelésére vonatkozik.

Ezután az ülés véget ért.

Acsev. vonatába ültünk. Csak most jelentkeztek az alvás hiányának és az ut fáradalmainak tünetei. A vonat egyhangú zakatolása csak hozzájárult a zslbbadi idegek teljes eltompl-tásához és a kifáradt turista-társaság legnagyobb része jótékony álomba merült a kemény lapadokon és a süppedő püss-ülésen egyaránt. Hazafelé még egyszer oly hosszúnak tetszett az út a türelmetlen kirándulóknak. Néhány álomáson megint kikötöttünk, a vidéki résztvevők kiszálltak és mi irigykedve gondoltunk arra, hogy ezek nemsokára már puha ágyban pihenik ki az átélt viszontagságokat. Néhányan szomszjaságról, mások főfájásról, vagy gyomor bántalmakról panaszkodtak, de mindenkinek egy vágya volt Hamlettel: aludni, talán álmodni. És a kívánság azonban igen sokáig váratott arra, hogy teljesedésbe menjen.

Végre éjjel után fél kettőkor megérkezett az összetört, elcsigázott sereg Aradra. A lóvasúti kocsik már vártak az állomásnál, de számos ifjú gyalog volt kénytelen hazatérni, mert a kiránduláson minden pénzét elköltötte, ami mégis megmaradt, az a kártyán uszott el. (A nemzeti játék ezúttal sem hiányozhatott!)

Szóval ez a kirándulás minden tekintetben kitűnően sikerült. De ha most azt kérdeznék valaki tőlem, mi esett az egész exkurzióban a legjobban, habozás nélkül ezt felelném:

— Az ágy.

R-r.

Ellentétek a tisztí fizetésemelés körül.

A politika eseményei.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 16.

A vasárnapot ugyancsak élénk politizálással töltötték képviselők és miniszterek egyaránt. A képviselők közül Bánffy Dezső báró Szegeden kelt ki hevesen a kormány és a koalíció ellen. Beszámolót tartott kerületében és ugyancsak szigorúan bírálta meg a kormány összes ténykedéseit. Zomborban ezalatt Holló vezetésével a függetlenségiiek tartottak nagygyűlést az önálló bank érdekében.

Fontosabb politikai események folytak le Bécsben. Közös miniszteri tanácskozást tartottak a tisztí fizetések régóta húzódo ügyében, de mint hírlík, megegyezésre most sem jutottak. Sőt egy bécsi híradás szerint az ellentétek a két kormány között még inkább kiélesedtek.

Távirati tudósításaink itt következnek:

Bánffy a koalíció ellen.

Szegedről jelentik: Bánffy Dezső báró orsz. képviselő tegnap délután 4 órakor tartotta meg beszámolóját itteni választói előtt. Bánffy Dezső báró Eötvös Károly és Dániel László orsz. képviselők és Pongrácz Jenő gróf főrendiházi tag kíséretében jelent meg a Tisza-szálló nagytermében, hol Wegmann Ferenc pártelnök üdvözölte.

Bánffy Dezső báró beszámolójában kiemelte, hogy a legfőbb cél, amelyért küzdeni kell, az egységes magyar nemzeti állam kiépítése, a magyar állam szociális fejlesztése és a gazdasági önállóság. Rámutat a horvát-szlavon vármegyék állapotára, a fiemei magyarok üldözésére, a Magyarországon lakó nemzetiségek magatartására, Andrassy gróf soproni rendeletére, amelyek szerinte arról tanuskodnak, hogy a törvényhozás nem halad az egységes nemzeti állam kiépítésének célja felé. Az utolsó két év kormányzati munkája nem szolgálta a szociális fejlesztést. A klerikális reakcionárius irányzat mind erősebben érvényesül bizonyos feudális, agrár és konzervatív irányzattal együtt. Hangsúlyozza a gazdasági függetlenítés nagy fontosságát és kifejti, hogy a koalíció nemcsak, hogy kikapcsolta a katonai kérdéseket, de nem valósította meg az önálló vámterületet sem.

Bánffy báró azután igen éles kritika tárgyává tette a kormány minden egyes akcióját és munkálkodását, majd kikelt az új pártalakulác ellen, amennyiben szerinte ezzel a kormány csak magának akarja biztosítani a jövőt. A pártprogramnak függővé tette a király jóváhagyásától veszélyezteteti az alkotmányosságot. A választási reform a plurális szavazati jog behozatalával senkit sem fog kielégíteni. Beszédét azzal fejezi be, hogy az egész nemzetnek egyértelműen mint legfőbb cél felé, az egységes nemzeti állam kiépítésére kell törekednie. Kéri választóinak támogatását az erre irányuló küzdelemben.

Utána Eötvös Károly orsz. képviselő mondott rövid beszédet, amelyben örömmel szót Szeged közönségének magyarságáról és a nemzeti eszmékért való érdeklődéséről. Este banket volt.

Papíros, festék és bankóprés.

Bács-Bodrog vármegye és Zombor város függetlenségi pártja vasárnap az önálló magyar nemzeti jegybank felállítására érdekében népes naggyűlést tartott. A naggyűlésen mintegy 5000 ember vett részt, továbbá jelen voltak: Holló Lajos, Lovászy Márton, Fernbach Péter, Fernbach József, Baloghy Ernő, Lányi Mór és Rajk Aladár országgyűlési képviselők.

A gyűlés első szóoka Baloghy Ernő volt, aki az önálló jegybank alaptételeit szakszerűen fejtegette. Kiemelte, hogy a kérdésbe az osztrákok két dolgot magyaráztak bele: a gazdaságot és katonait, pedig az egész csak politikai kérdés. Fejtegeti ezután, hogy minden állam megcsinálta a gazdasági önálló bankot. Szerinte az önálló jegybank kivételünket fogja növesztetni, több idegen pénz jön be, a diszagiótól nem kell félnünk, mert az osztrákok félnek attól, mivelhogy buzánkért és nyersterményeinkért többet fognak fizetni. Ausztria ipara reánk van szorulva. Szónok beszédét azmal fejezi be, hogy a jegybank felállításához nem kell egyéb, mint papíros, festék és bankóprés. Az önálló bankkal pedig az önálló hadsereg és az önálló vámterület is megjön.

Utána Holló Lajos szólalt fel. Elérkezünk ahhoz az időponthoz — ugymond — amidőn lankadatlan kitartással kell folytatnunk a harcot a nemzeti bank felállítására és gazdasági függetlenségünk kivívására érdekében.

A naggyűlés határozati javaslatot fogadott el, amennyiben kijelenti, hogy az önálló magyar jegybanknak 1911. január 1-én való felállítását határozottan szükségesnek tartja. Ennek folytán követeli az önálló jegybank felállítását és elvárja a képviselőház többségétől, hogy programjának e sarkalatos pontját minden körülmények között megvalósítsa.

Közös minisztertanács.

A külügyminiszteriumban, mint Bécsből jelentik, vasárnap délelőtt újból összeült a közös miniszteri értekezlet az 1909. évi közös költségvetés megállapítása céljából. Az értekezleten résztvettek: Aehrenthal báró közös külügyminiszter, Schönaich tábornagy közös hadügyminiszter, Burián báró közös pénzügyminiszter, Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, Wekerle Sándor és Beck báró miniszterelnökök, továbbá az osztrák részről még Koritovszki lovag pénzügyminiszter, magyar részről pedig Popovics Sándor pénzügyi államtitkár. A tanácskozás, mely főleg a multkori értekezleten már megkezdett hadügyi költségvetés tárgyában folyt, délelőtt fél 11 órától déli háromnegyed egy óráig tartott. A költségvetés több kérdéséről ez alkalommal se lehetett elintézni, miért is a tanácskozásokat még e hét folyamán folytatni fogják. Wekerle Sándor miniszterelnök és Popovics Sándor dr. államtitkár vasárnap este 9 óra 5 perckor ismét visszaérkeztek Budapestre.

E minisztertanácsossal összefüggésben a király vasárnap délelőtt 9 órakor Wekerle Sándor miniszterelnököt Schönbrunnban kihallgatáson fogadta.

Nincs megegyezés.

A tegnapi konferenciáról a Pester Lloyd-nak azt jelentik, hogy a helyzet komoly. Differenciák merültek fel, amelyek a felemelt tiszti fizetések visszaható erejére vonatkoznak. A megegyezés nem jött létre, mert a közös kormány ragaszkodik ahhoz, hogy a tiszti fizetések emelése ez év január elsejére visszaható erővel bir-

jon, míg a magyar kormány csak októbertől kezdődőleg akarja a felemelést.

A mi a delegációk összehívásának időpontját illeti, e részben ugylátszik megegyezésre jutottak. Az osztrák kormány a júniusi terminust nem tartja alkalmasnak és beleegyeznek abba, hogy a delegációkat októberben hívják össze.

Schönaich lemondással fenyeget.

A bécsi Zeit ma esti számában egy intervjut közöl Schönaich közös hadügyminiszterrel. A miniszter a helyzetet igen sötétnek festi és kijelenti, hogy a közös kormány az osztrák kabinettel együtt már elment az engedékenységek legvégső határáig, amidőn beleegyezését adta abba, hogy a tisztek fizetésemelése csak egy félévi visszaható erővel birjon. További engedékenységet nem tanúsíthat, mert nem merne a delegáció elé lépni. Ha kompromisszum nem jön létre, a delegációnak rögtön össze kell ülnie, hogy e fontos kérdésben határozzon.

Több bécsi lap ma azt írja, hogy ha kompromisszumot nem sikerül létesíteni, Schönaich hadügyminiszter és Aerenthal külügyminiszter lemondanak állásukról.

E híresztelésekkel szemben a félhivatalos Magyar Távirati Iroda kijelenti, hogy a bécsi lapok tudósításai tendenciózusok és nem felelnek meg a valóságnak, minden válsághír légből kapott és a Zeit intervjua Schönaichal nem hiteles.

TANÜGY.**A tanítók ügyei.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 18.

Az aradvidéki tanítóegyesület tegnap délelőtt fejezte be harmincnyolcadik közgyűlését. Kovács Vince egyesületi elnök megnyitó beszédjében megemlékezett a nyugalomba vonult Millig József iskolafelügyelő és Mádai Mátyás polgári iskolai tanár érdemeiről.

Jablonovszky József, az országos rovarfajta állomás igazgatója tapasztalatokban és tudásban gazdag s választékos szónoki előadással szólt a tanítókhöz azon hivatásról, mely a népiskolára vár a gyümölcsstermelés terén. Futólag bemutatta a hesseni légy alakulását, azután pedig a pupos szuról beszélt, amely a legtöbb fának pusztítója. A tanítósg mély meggyőződéssel hallgatta a kiváló előadói képességgel előadott tételt s viharos éljen és sugó tapsal adott hálájának és megelégedésének kifejezését.

Az előadás után a közgyűlés üdvözlő sürgönyt küldött Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek.

Sófalvi György ismertette azon elveket, melyek alapján a tanítók országos bizottsága szövetséggé fog alakulni, a szövetség költségeihez az egyesületi tagok 1—1 koronával fognak hozzájárulni.

Köllu József állami tanító a méhészetéről tartott felolvasást, melyben az általa elért eredményekről beszámolt. Különös érdeme, hogy működése helyén több okoszerű méhészt nevelt a község egyszerű polgáraiból.

Cziraky Márton a fajbaromfi tenyésztéséről, Bucsy Mihály a falkolárról beszélt.

Maurer Mihály indítványára fölkérlik a földmívelésügyi minisztert, hogy Aradon minta méhtelepet állítson föl.

Arnold János soborsini tanító számtani módszerét ismertette. Evvel kapcsolatosan igen tanulságos és szellemes tanügyi eszmecsere fejlődött ki.

Barabás József és Kellner Vilmos állami tanítók igen figyelemre méltó és pedagógiai érvekben gazdag megjegyzéseket tettek.

Az indítványok során a nyugdíj, a korpótlék és lakpénz tárgyában hoztak fontos határozatokat.

Dél elmúlt, mikor Kovács Vince elnök az ügy pedagógiai, mint közgazdasági szempontból igen tanulságos tanácskozást berekesztette.

Az Aradvidéki Tanítóegyesület május hó 16-ikán megtartott közgyűléséből tudvalevően üdvözölte Apponyi Albert gróf kultuszminisztert. Apponyi Albert gróf az üdvözlésre a következő távirattal válaszolt:

Kovács Vince tanítóegyesületi elnök,

Aradon.

Közgyűlésükből kelt üdvözléteket köszönöm. Szívvel viszonzom és hazafias munkásságuk révén a nemzet bözművelődésének fejlődésével önökkel együtt bizom egy boldogabb jövőben.

Apponyi.

(—) Zongora- és énekvizsga. Szalay Aranka magánének és zongora tanítónő, zeneviségáját május 24-én, vasárnap délután tartja a Fehér Kereszt nagytermében, melyre az érdeklődők figyelmét felhívja.

A t. Házból.**A bajusz és a szürke cillinder.****Wekerle pártihívei.**

Arad, május 18.

A mai nyolcórás ülés délutánján érdekes társaság beszélgetett a jobboldal folyosón: Wekerle Sándor miniszterelnök, Déssy pénzügyminiszteri államtitkár, Hammersberg László, a Ház agilis jegyzője és egy csomó nemzetiségi képviselő.

Bent az üléssteremben Pető Sándor képviselő Szterényivel birkózott, a kint levő kis csoport pedig a nemzetiségi ügyekről beszélt.

Miről is folytathat volna másról a szó, hisz ott volt Lukácsiu László, a román pap, aki nagyban magyarázta Wekerlének a románok álláspontjának igazságát.

— Ti folyton panaszkodtok, pedig igazán nem bánt benneteket senki, — mondta a miniszterelnök kedélyesen.

Ebben a pillanatban kocsirobogás hallatszott, s a kis társaság kitekintett az országház-térre, a honnét gyors iramban egy fiaker közeledett a Ház felé. Ketten ültek benne: egy fekete kalapos és egy szürke cillinderes ur.

— Az egyik bizonyosan külföldi diplomata, jegyezte meg Wekerle. Nálunk ma már senki sem hord fehér köcsökalapot.

— Hej, de hogy nem hord! sóhajtott fel Pop Csicsó István.

— Bizony-bizony valaki hord, folytatta Lukácsiu. A fehér cillinder szomorú emlékeket ébreszt mi bennünk.

Erre azután elkacagták magukat valamennyien.

— Persze, szólalt meg most Bedőházy — ti rögtön Bánffyra gondoltok, ha ilyen kalapot láttok. Nektok kellemetlen volt, de sokaknak meg örömet szerzett. Tudod-e kegyelmes uram — fordult azután a miniszterelnök felé, — hogy Bánffy idejében a hű pártihívek mind fehér cillindert viseltek? Ezzel akarták kimutatni ragaszkodásukat a vezér iránt.

— No ez szép volt tőlük.

— Számodra is készül egy meglepetés, folytatta Bedőházy.

— Ugyan?

— De bizony. Hű pártihíved te irántad is kiakarják mutatni ragaszkodásukat s ezért bizonyos tekintetben külsőleg is utánozni fognak.

— És miben fognak utánozni?

— Nehány nappal ezelőtt elhatároztuk, hogy minden igaz híved — leborotváltatja a

müsort. A kabaret után a nápolyi teremben balt volt. A fényes est nagy jóvedelemhez jutatta a budapesti mentőegyesületet.

— Elítelt lengyel költő. *Bécsből* jelentik: *Sienkiewicz* Henriket, a világhírű lengyel író, ma egy bécsi törvényszék háromszáz korona pénzbüntetésre ítélte. *Sienkiewicz* egy bécsi lapban a ruthén diákok éhségstrájkja idején azt írta, hogy az csak gyerekes komédia, mert a diákok a fogházban büfistököt esznek és bort isznak. A diákok régalmaság miatt emeltek ellene vádat.

— A kiutasított fiumei magyar hírlapírók ügye. Fiuméből jelentik: A kormányzó:anács megsemmisítette a rapprezentance azon határozatát, amelyvel *Fodor* Oszkár hírlapíró és *Murai* Jenő lapkiadót eltoloncolásra ítélte, a kitiltást azonban fentartotta. *Fodor* Abbázliába ment, ahonnan terjedelmes beadványban felebezi meg a kormányzó tanácsnál a fiumei rendőrség eljárását. *Murainak* nem kézbesítették a határozatot, mert nem volt feltalálható, már tegnap elutasított. A magyarok háromszáz aláírással ellátott táviratban fordultak *Andrássy* belügyminiszterhez, védelmet kérve az egyre megisméltető inzultusokkal szemben. *Nagy* György balpárti képviselő levelet kapott a fiumei magyar kortól, amelyben arról értesítik, hogy a fiumei magyar leányok legközelebb erkölcs elégtételt szolgáltatnak a megbántott olasz leányoknak.

— Letartóztatott szállodások. *Eszékről* jelentik: A lipkai gyógyfürdőben tegnap *Kralert*, valamint *Pavlicseket* és nejét, akik egy penzió tulajdonosai, letartóztatták és a pozsegi törvényszék fogházába kísérték. A letartóztatottak ellen az a gyanu merült fel, hogy egy fiatal, *Michels* I. nevű porost, aki utóbb Münchenben lakott és aki 88,000 márka elcsikkasztása után megszökött és a lipkai gyógyfürdőt kereste fel, megmérgezték és kirabolták. *Michels* I. Lipken pazarul költökezett és hirtelen elhalálozott. Alapos ok merült fel annak a feltevésére, hogy a penzió tulajdonosai *Michelt* megmérgezték és kirabolták. *Kraler* és a *Pavlicsek* házaspár letartóztatása nagy feltűnést keltett és a törvényszék széleskörű vizsgálatot indított. *Michels*nél hirtelen bekövetkezett halála után 1800 koronát találtak.

— Házasság. Egymásu'án két esküvő volt tegnap a *Neuman* testvérek *Andrássy* uti palotájában. *Schauer* Gyula almáskamarási jegyző báró *Bedeus* Bellának esküdtött örök hűséget. Násznagyok voltak: *Klebovich* Sándor palánkai kir. járásbíró és *Hrezda* Kálmán kulturmérnök. Az esküvőt a Fehér Kereszt szálloda külön termében viglakoma követte. — *Ráskai* Miksa, a Polgári Takarékpénztár egyik főtitkárja és a szép *Schwartz* Ilonka kisasszonyt vezette oltár elé.

— Véres diáktüntetések. *Bécsből* jelentik: Az osztrák szabadelvű diákok mozgalma mind nagyobb hullámokat ver. A keresztény szociálisták, különösen az ókatolikusok, akik azelőtt a centrum pártához tartoztak, a *Wahrmund* afőr és a gráci tüntetés óta mindent elkövetnek, hogy *Marchett* közoktatásügyi minisztert megbuktassák. Az *innsbrucki* egyetemen ma a klerikális és német diákok között véres verekedések voltak s a hangulat oly izgatott, hogy a rektor az egyetemet bezáratta és az előadásokat beszüntette. Az osztrák politikában a legközelebbi napokban ez a kérdés bonyodalmakra fog okul szolgálni.

— Főispáni beiktatás. *Versceáról* jelentik: *Nehrebeczky* Györgyöt, az új főispánt, ma iktatták be nagy ünnepélyességgel. Az installációnál a főispán hosszabb beszédet mondott, amelyben a nemzetiégi békét hangoztatta.

— Halálozás. *Neumann* Lipót, a *Schwartz* Simon Fial és *Társas* cégnek harmincnégy éven át volt alkalmazottja, legutóbb üzletvezetője, szombaton éjjel szívvelhűdésben elhunyt. Temetése ma délután ment végbe.

— Magyar építészek sikere. *Bécsből* jelentik: A bécsi közös hadügyminiszterium új palotájának építési tervére kiírt pályázatban a harmadik díjat, tízezer koronát, magyar cég, a *Komor* és *Jakab* építészek nyerték el.

— Tífuszjárvány. *Besztercebányáról* jelentik: A hastífusz több esete merült fel egyszerre. Ma itt tizenhárom több megbetegedés esete fordult elő. A lakosság nyugtalan, mert régebben a város állandó fészke volt ennek a betegségnek. — Mióta azonban a vízvezeték és csatornázás létesült, mintegy tízezer év óta a legritkábban fordult elő a tífusz egy-egy esete. A város vízvezetékét most alaposan megvizsgálják, hogy nem e ott rejlik a baj oka. Valószínű azonban, hogy a betegséget behurcolták, amelynek fellépéséről jelentés ment a belügyminiszterhez.

— Színigazgató és hírlapíró afférja. *Bajáról* jelentik: A bajai színház igazgatója konfliktusba került a *Bajai Hírlap* szinkritikusával, mert *Erdős* Lajos hírlapíró komoly szakértelemmel írt a társulat hiányairól, a repertoár silányságáról és arról, hogy a nemrég virágzásnak indult bajai színházat ilyen körülmények között dekadenciába kerül. *Farkas* Ferenc, a szabadkai színház igazgatója a kritika következtében megvonta a *Bajai Hírlap* tiszteletjegyét. A *Bajai Hírlap* jelentést tett az ügyről az országos színészegyesületnek.

— Búcsu. A világi templomünnepi búcsu e hó 16-án volt a szokásos ünnepélyességgel. A szent beszédet *Márki* Ferenc világi s. lelkész, az ünnepélyes nagymisét *Szirmai* János újszentannai plébános, kerületi esperes tartotta.

— Öngyilkosságok. *Vertács* Manolla hetvenegy éves ópécsei földműves életuntágból a padláson felakasztotta magát és mire észrevették, meghalt. — *Ruzsa* János pankotai parasztlány gyógyíthatatlan betegsége miatt vált meg az élettől. Míg a házbellek a templomban jártak és ő egyedül maradt otthon, a szoba gerendájára felakasztotta magát. — *Hidvégi* Imre világi hatvan esztendőes gazdaember revolverrel halántékán lötte magát és nyomban meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— Koszorúmegváltás. *Pataky* Vilmos ur. Berlinből a néhai *Adler* Géza ravatalára szánt koszorú megváltására 20 koronát adományozott az *Aradi Közlöny* kiadóhivatala útján az aradi izr. fiu árva részére. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— Orfeum a Központi szállóban. Estéreléste nagy közönség nézi végig a Központi szálloda pompás kertjében az orfeum kitérő előadásait. Ma este mutatkozott be *Göndör* Aurél, az artisták egyik legkiválóbbja, aki mellett még az orosz táncsoport, meg a *Morvai* nővérek és *Perényi* Nusi aratott sikert.

— Molypuszító és rovarpor legjobb minőségben *Vojtek* és *Weisz*nál Aradon. 191.

● A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás ●

SALVATOR

vess- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

● Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinyo-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfparkpart 8. ●

TORVÉNYKEZÉS.

§ Egy aradi román lapszerkesztő sajtópöre. A nagyváradi esküdtbírósg kedden az aradi *Tribuna* egyik sajtópörét fogja tárgyalni, amelyet a nagyváradi királyi ügyészség feljelentésére a *Tribuna* három cikke miatt indítottak meg *Boku* Szevér, a lap akkori felelős szer-

kesztője ellen. A sajtópörnek előzetesen is több érdekessége van. Boku ugyanis mind a három cikknek megnevezte szerzőjét és ennek dacára a bíróság őt helyezte vád alá. A sajtójogi gyakorlatnak ezt az érdekes esetét azzal indokollják, hogy a Kuria egy döntvénye szerint az eljárás a felelős szerkesztő ellen indítandó meg, ha a szerzőt a nyomozás lefolyta után jelentik be. A jelen esetben pedig az inkriminált cikkek szerzője kifejezetten magára vállalta a felelőséget, Boku S. évér pedig hangsúlyozta, hogy azok a cikkek távolítva alatta és tudta nélkül jelentek meg és ő azok hangjával, tendenciájával egyet nem ért és amennyiben azokról tudomása lett volna, közlés alá sem bocsájtotta volna őket. Ezek után annál is inkább valószínű és méltányos is, hogy a sajtópör Boku felmentésével fog végződni, mert Aradon, ahol Bokut a társadalomban és újságírói körökben előnyösen ismerik, tudják, hogy ő, aki a nemzetiégi kérdést a napi politika határain belül mindig az újságírói objektivitással és tapintatos tendenciával kezelte, a perbe vont cikke hangjától és irányától távol áll és azok szelleme az ő egyéniségétől és felfogásától elüt. A sajtópörben Bokut *Marsieu* Jusztin dr. aradi ügyvéd védi.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Az Aradi Központi Takarékpénztár tökefel-emelése.

— Felmillió részvény kibocsátás. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 18.

Az egy éve főnálló *Aradi Központi Takarékpénztár* tegnap ugyszólván átesett a tüskereszségen s életrevalóságát, vezetőinek céltudatos, komoly munkáját beigazolta azzal, hogy részvényitőkéjét egy félmillió koronáról egy millióra emelte.

A tökefelemelést kimondó rendkívüli közgyűlésről az alábbi tudósításunk számol be:

Az Aradi Központi Takarékpénztár részvénytársaság tegnap, e hó 17-én tartott rendkívüli közgyűlésén seprősi Czárán Márton intézeti elnök üdvözölte a megjelent részvényeseket s konstata, hogy a közgyűlésen 25 részvényes 516 szavazattal van jelen s így az határozatképes. Felkérte *Vaicsov* Géza dr. intézeti ügyészt a jegyzőkönyv vezetésére, annak hitelesítésére pedig *Habereger* György és *Berta* Béla részvényeseket. Eután *Mezey* Andor vezérigazgató a következő igazgatósági javaslatot terjesztette elő:

Éppen egy teljes évi működésre tekinthet vissza intézetünk. A múlt évi súlyos és abnormis viszonyok közepette, melyek a legerősebb intézeteket is megrázkódtatták, a tüpróbat kiállottuk és azóta a nagyközönség és részvényesek részéről a támogatás és érdeklődés oly arányokat öltött, hogy betételeink az alaptőke több mint kétszeresét, váltótárcaink több mint háromszorosát elérte; ezzel kapcsolatosan többi üzletágaink oly egészségesen fejlődnek, hogy a kedvező pénzügyi viszonyok felhasználásával intézetünk megszilárdítása, betételeink biztossága, továbbá üzletfeleink hitelgyővelnek kuláns és olcsó kielégítése miatt alaptőkeink felemelését bátorkodunk javaslatba hozni. Éppen a tavalyi nehéz év tanúságából szűrődött le azon biztos tapasztalat, hogy a jól fundált, elegendő saját tőkével bíró intézetek nemcsak a közhitelt tudták előnyösen és olcsón kielégíteni, megóva piacukat a rázkódtatásoktól, hanem amellet részvényesek financiai érdekeit is személtő tartva, szép anyagi eredményeket is produkáltak. A mai modern pénzügyintézetnek nem az a feladata, hogy olcsó kamattal eseten a klianurát hajszolja, a hitelt felkínálja, ellenben, ha a pénzügyi láthatár egy kissé torult, a hitelt megszorítva, restringáljon, sőt a kamatját felemelve a törvényes maximumig, formálisan becsapja a hitelkeresők elől a tresorokat, megbénítva ipart és kereskedelmet, mesterséges pánikot szülve, hanem igenis erejéhez mérten a kellő rigorozus óvatosság mellett támogassa és segítse azt a vidéket és közönséget, mely az intézet fennállásához és prosperálásához megtakarított föllérével hozzájárult.

Az aradi piacot ily vád nem érheti, míg a környező városokban a pénzintézetek aránytalan felszaporodásával a túlhatott konkurrencia következtében egészségtelen viszonyok állottak be. Aradon a kevés, de jól fundált intézet hivatásuknak magaslátán állva, esorbitlanul fentartották a helyi piac jó renoimját és az Osztrák-Magyar bank helyi fiókjának kuláns támogatása mellett helyes pénzügyi politikát űzve, a hiteltelgyenyeket mindenkor a legelőnyösebben elégtették ki.

Ezen intézetek nemes példája lebeg szemünk előtt akkor, midén egy jól fundáló, majdnem folyton erősödő intézet alapozásához kérjük a közgyűlés hozzájárulását: t. i. hogy intézetünk 500.000 koronás alaptőkéjét 1.000.000 koronára felemelheessük és hogy a közgyűlés határozatilag mondja ki, hogy a részvénytőke felemelési művelet végrehajtásával az igazgatóságot megbizsa, illetőleg felhatalmazsa, hogy minden a részvények kibocsátásával járó intézkedéseket a saját hatáskörében teljesíthessen.

Az elnök a javaslat előterjesztése után határozatilag kimondotta, hogy miután a közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta, a közgyűlés az igazgatóságot a részvénytőke felemelési művelet végrehajtásával megbizsa és felhatalmazsa, hogy minden a részvények kibocsátásával járó intézkedéseket a saját hatáskörében teljesíthessen.

Miután a rendkívüli közgyűlésnek a részvénytőke felemelése volt az egyetlen tárgya, az elnök az ülést berekesztette.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 18.

Lanyha. Néhány ezer mm. buza 10 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza májusra . . .	11.63—11.64	11.57—11.58
Buza októberre . . .	10.06—10.07	10.13—10.14
Zab októberre . . .	6.80—6.81	6.85—6.86
Rozs októberre . . .	8.79—8.80	8.86—8.87
Tengeri májusra . . .	6.50—6.51	6.54—6.55

Zsral 5 órakor:

Osztrák hiteltársaság	634.50
Magyar hiteltársaság	750.50

Budapesti-kőbányai sertéskereskedés.

— Május 18. —

Magyar elsőrendű: Orosz nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 130—132 fillérig; fiatal közép páronként 250—320 kilogrammig terjedő súlyban 132—134 fillérig; könnyű páronként 280 kilogrammig terjedő súlyban 136—140 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban fillérig; közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban fillérig. Sertéselészék: Május hó 14. napján volt készlet 35.068 darab, május 15. napján főlhajtott 423 darab, május 15. napján elszállított 238 darab, május 16. napjára maradt készletben 35.253 darab. A hízott sertés üzlet irányzata: Csendes.

IDEGENEK ARADON.

— Május 18. —

Fehér kereszt-szálloda. F. Hawis Deans utazó London. — Reisenfeld L. utazó Bécs. — Egelhoff Gusztáv utazó Bécs. — Rozencweig Henrik utazó Bécs. — Kohut Ármán utazó Bécs. — Frankl Jakab fakereskedő Nagykikinda. — Román János vállalkozó Budapest. — Kofkes Dzsó utazó Bécs. — Kacsovich Gábor utazó Budapest. — Lisznay Imre dr. os. és kir. segédorvos Temesvár. — Bátor Miklós utazó Budapest. — Bauer Mór utazó Budapest. — Lauschik Antal utazó Budapest.

Központi szálloda. Hervezok Samu utazó Budapest. — Leókirz Pál hivatalnok Borosbeses. — Franker Alfréd üzletvezető Szolnok. — Shenner Lajos utazó Budapest. — Braun Antal utazó Budapest. — Lamb Ignác utazó Budapest. — Marosi György fakereskedő Szemlak. — Guzmann Rezső utazó Budapest. — Neubauer Károly utazó Budapest. — Furfur Gyula utazó Budapest. — Steiner Lipót utazó Budapest. — Deutsch Zsigmond utazó Bécs. — Hermann Lipót utazó Bécs. — Weiner Simon utazó Bécs. — Adler Gyula utazó Bécs.

Vass szálloda Jurimecsk János kereskedő Pankota. — Sotomman Ignác kereskedő Pankota. —

Kovács Sándor utazó Budapest. — Deutsch Imre utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Micszala Gergely könyvelő Máriaradna. — Strancsik András festőmester Temesvár. — Fischer Árpád dr. ügyvéd Battonya.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

A világ legnagyobb szenzációja. Parat'an műsor.

A Niagara. (Pathés felvétel.)

Műsor 1908. május hó 19-én, kedden:

1. Csodás karácsonyfa. Fantasztikus. — 2. Kis paradicsomtolvajok. Humoros. — 3. A bohóc szerelme. Dráma. — 4. Első sítés. Kacagató. — 5. Kis hősök. Dráma. — 6. Motorsónak-verseny. Sportkép. — 7. Urasági eseléd. Kacagató. — 8. Becsületesség jutalma. Dráma. — 9. Niagara. Szenzációs látványosság.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda.

Előadások hétköznapokon délután 6 órától kezdve esti 11 óráig.

NYILTTER.*

A Központi-szálló

kerthelyiségében

szenzációs májusi műsor.

Uj! Göndör Aurél Uj!

az ország legkedveltebb komikusa, eredeti műsorával.

Saratoff trió,

orosz ének- és tánc csoport.

Charly Lily

angol énekesnő.

Morvai nővérek

ének és táncelőzők.

Grand kapitány paródiája:

Brand kapitány.

Látványos operett.

Azonkívül az összes szerződött tagok fellepte.

A műsor naponta változó.

Kezdeté este 8 $\frac{1}{2}$ órakor.

Becses pá fogásért eszedzik

Rónai János, Jaulus Morini,

szállodás, igazgató.

Dr. Székely Károly

fogorvos

Batthyány-utca 27. szám

Szántay ház 1953

letelepedett és működését megkezdte.

VASS SZÁLLODA, ARAD.

Van szerencsem a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy a Vass-szállodában a mai kor-nak megfelelő

kóser éttermet

nyitottam, ahol naponta tiszta libasírral frissen főzött ételek olcsó árban lesznek felszolgálva.

Ebéd és vacsora havonta abonálva 44 kor-ért. Naponta friss csapolású Dreher-féle kőbányai sör, saját termésű borok olcsó árban.

Lakodalmak, bankettek és estélyi rendezéseire ajánlom legalkalmasabb helyiségeimet. Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását, kitünő tisztelettel

HAÁSZ ALBERT,

2046

szállodai tulajdonos.

Uj, uj, uj! Uj, uj, uj!

Megjelent.

Fischer familia.

Írta: Nikolics Döme. Rajzolta: Vicsontay Kálmán.

— Minden könyvkereskedésben kapható. —

Ára 2 korona.

2038

Schmidt Attrakciós Circusza

MA kedden, május hó 19-én

NAGY

megnyitó diszelőadás

az összes elsőrendű művésznők és művészek felleptevel.

2016

GOLDBERGER A. V.

hirdetési iroda

Budapest, IV., „Róser bazár“-ba

(Károly-körút 22.) 5860

helyezettett át.

Pénzének ellensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

100

A tavaszi idény beálltával melegen ajánlja a t. közönség figyelmébe dusan felszerelt raktárát finom kivitelű

Nap- és esernyőkben.

Nassan R.

nap és esernyő üzlete

654

Szabadság-tér, Rosenblüh mellett.

Ugyanott áthuzatok és javítások olcsón és jól eszközöltetnek.

Pályázati hirdetmény.

A péklai m. kir. állami rizstelepen az alább részletezett épületek felépítésénél előforduló föld, kőműves, cserepező, ács, asztalos, lakatos, mázó, üveges, vas- és bádigos munkákra a vállalkozó által szolgáltatandó anyagokkal együtt — tervek és előmérlet — költségvetések alapján 46901 K. 76 f. költség-előirányzattal ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A vállalati uton biztosítandó munkálatok a következőkép irányoztattak elő:

1. Kovács és bognár műhely	7426 K. 53 f.
2. Tengeri göré	6005 K. 33 f.
3. Szekér szin szerkamrával	8579 K. 79 f.
4. 42 ökör és 10 ló részére istálló	17056 K. 03 f.
5. Cselédházhoz ólak és árnyékszék	6949 K. 58 f.
6. Sütő konyha	884 K. 50 f.

Osszesen 46901 K. 76 f.

Felhivatnak pályázni szándékozók, hogy egykoronás bélyeggel és a borítékon „Ajánlat az 5572—IV. 908. sz. felhívásban kiírt építési munkálatokra” felirással ellátott írásbeli zárt ajánlatukat, melyben kinyilatkoztatják, hogy a fent elősorolt építkezési munkákat a költségvetésekben foglalt egységi árakkal szemben hány százalék engedménnyel vagy felülfizetéssel hajlandók elvállalni, legkésőbbén f. évi június hó 10 napjának délelőtt 10 órájáig a vállalati összeg 5%-ának megfelelő — állami letétekre alkalmas — bántépénnyel vagy ennek letételét igazoló elismervénnyel felszerelve és lepecsételve a péklai m. kir. áll. rizstelep intézőségéhez (Bácsmegeye) személyesen vagy posta útján adják be.

Későn érkezett, az ajánlati mintával meg nem egyező vagy kéllőleg fel nem szerelt ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

Az ajánlatok ugyanaznap fognak felbontatni és bizottságilag tárgyalatni, fentartatik azon jog, hogy a beérkező ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlati árakra, szabad tetszése szerint választhasson, illetőleg a munkák végrehajtását — felsőbb jóváhagyás fentartásával — arra a vállalkozóra bizhassa, a ki a jó és megfelelőleg készített munkák teljesítése iránt már előre is a legtöbb biztosítékot képes nyújtani.

Vállalkozó ajánlatával a földmívelésügyi miniszter döntéséig kötelezettségben marad.

Az ajánlatban világosan kifejezendő, hogy pályázó a vonatkozó tervet, költségvetéseket, feltételeket és helyi viszonyokat ismeri és magát azoknak mindenben aláveti.

Az építkezésre vonatkozó tervek, költségvetések, ajánlati mintalap és feltételek a péklai m. kir. áll. rizstelep intézőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A vállalatba adandó munkálatok csak az 1908. évi állami költségvetés törvényerőre emelkedése után kezdhetők meg.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter.

2041

Németh Ignác

szállítási és fuvarozási vállalata

== ARADON. Iroda: Pécska-ut 1a. ==

Értesitem Aradváros és vidéke tisztelt lakosságát, hogy elvállalok mindennemű

fuvarozási és szállítási munkálat

gyors és pontos keresztülvitelét. Különös figyelemmel vagyok a t. költözöközö közönség érdekeire a legolcsóbb lebonyolítása mellett.

Tisztelettel

Telefon szám 637. **Németh Ignác.**

Bármí waggónaru szállítmány legjutányosabb árak mellett.

2039

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-utca sarok, a színház főbejáratával szemben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad és vidéke nagybecsült közönségét, miszerint a közelgő időny beálltával raktáromat mindennemű bőrökkel felszereltem, melyből a legszebb és legjobb kivitelű 581

uri és hölgy cipőket

készítok,

miért is becses rendelésüket kérem vagyok kitünő tisztelettel

Wolf J.

Ertesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **Thököly-tér 1. szám alatt**

borbély és fodrászüzletet

nyitottam. Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását.

Teljes tisztelettel

Urbán Lajos,

fodrász.

1926

Arverési hirdetmény.

997—1908. végreh. sz.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közírré teszi, hogy a kisjenői kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. 155 számú végzése következtében Dr. Glück Géza ügyvéd által képviselt, Róth Ede javára, Márta János ellen 78 kor. s jár. erejéig 1908. évi április hó 6-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 680 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, kocsis nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbírósnak 1908. évi V. 192 sz. végzése folytán 78 kor. tőkekövetelés, váltódíj és eddig összesen 75 kor. 46 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Seprősön 1908. évi május hó 30-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kisjenőn, 1908. évi május hó 15. napján.

Balassa,
kir. járásbíró.

2042

Napernyők

minden színben és fekete óriási választékban, legjutányosabb árak 1881 mellett.

Hoffmann Sándor
Színház-épület.

549—1907. végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Közírré tétetik, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében az aradi kir. járásbírósnak 1907. évi 1827 számú elrendelő és az aradi kir. járásbírósnak 1907. V. 840/7. számú kiküldő végzése folytán Deutsch Izidor jelentkezésére Reinhardt Fülöp, Grill Károly és Deutsch Izidor végrehajtók javára Vlaijovits Desán és neje aradi lakosok. ellen 215 kor., 350 kor., 120 kor 80 fill., 220 kor. tőke és jár. erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 970 koronára becsült szobabutorok és egyéb tárgyakból álló ingók a még fizetetlen összeg kielégítésére a helyszínen, vagyis Aradon Weselényi-utca 22. sz. alatt 1908. évi május hó 19. napjának d. u. 5 órájára kitűzött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek készpénzfizetés mellett becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingókat mások is le- és felülfoglalták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. év LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Aradon, 1908. évi május hó 5. napján.

Najmányi Béla,
bir. végrehajtó.

2045

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

2100—1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett, 1400 korona törzsfizetéssel és 400 korona lakbér illetménnyel javadalmozott és a szervezeti szabályrendelet értelmében Arad vármegye és Arad sz. kir. város főispánja által eszközözendő életfogytiglani kinevezés útján betöltés alá kerülő rendőrségédtiszt állásra pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik az 1883. évi 1 t.-cz. 19. §-ában megjelölt képesítéssel rendelkeznek és a fent érintett állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám 1908. évi május hó 23-ig nyújtsák be.

A város közönsége szolgálatában nem álló pályázók egészségi állapotukat hatósági orvosi bizonyítvánnyal kötelesek igazolni.

Arad, 1908. évi május hó 14.

Varjassy,
polgármester.

Legujabb divat blousok 2.90
Legujabb divat pongyolák 5.90
Taft selyem jupponok 6.90

Rendkívül nagy választékban.

2044

RADÓ GYULA női felöltő áruháza.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

2 szép világos udvari szoba, konyha, éléskamara, stb. vízvezeték használattal, június 1-sőre kiadó. Magyar-utca 5 szám alatt. Olcsó lakbér. Értekezhetni lehet Steigerwald butorgyárosnál, Andrassy-ut 15. szám.

Egy 2 szobás

udvari lakás június 1-re, egy 3 szobás modern utcai lakás augusztus 1-re kiadó. Arad, Kápolna-utca 6. b. 2037

Keresek

egy jó házból való tisztességes megbízható fiút tanulónak fizetésével. Weinberger Ferenc ékszerész, Arad, Fischer Eliz palota.

Automobil.

Egy 2 személyes Puch gyártmányú 7-8 lóerős teljesen jó karban lévő automobil kéz alatt olcsón eladó s bármikor kipróbálható. Cím a kiadóhivatalban. 1967

Eladó vagy bérbeadó

egy 30 év óta fenálló üzlet és korcsma helyiség házzal együtt a község legélénkebb helyen, halál eset miatt kedvező fizetési feltételekkel Bővebbet özv. Kohn Nánáné Kurtics. 1969

Jó üzlet és korcsma

román községben. házzal együtt, kedvező feltételek mellett, betegség miatt eladó. Cím: Messer Simon Branyest, u. p. Facset. 2008

A Körösvölgyön

2730 cat. holdas birtokot eladom 60 koronával holdját. Hullámos erdőirtás, szántó földnek, vagy marhatenyésztésre kitűnő. Bővebbet Asbóth Gyula, Arad, Deák Eerenc-utca 6. 2010

Uvadékkal rendelkező

intelligens fiatal nős ember ispáni, felügyelői, kulcsári vagy ehhez hasonló állásra ajánkozik. Állást augusztusra elfogadhatja. Címe a kiadóhivatalban. 2008

Német kisasszony

ajánkozik gyermekek mellé. Cím a kiadóban. 2020

Legfinomabb zamatos

málna-szőrpöt küld öt kilós kosár-üvegekben 80, vagy bádopgalackban 7½ koronáért bérmentve Gyógyszertár Nagyhalmágyon. 2021

Keresek

ügyes, megbízható keresztény segédet, ki a diszmű és rövidáru szakmában járatos. Kirakat rendezők előnyben részesülnek. Cím a kiadóban. 1989

Modern kölcsöntár.

Aki olvasni akarja rögtön a megjelenés után a szépirodalmi újdonságokat, az olvasson 8 fillér napi kölcsöndijért Ingusz I és Fia modern kölcsöntárában, Arad, Weitzer János-utca. Telefon 517. 201

Minden újdonság

azonnal több példányban kapható 80,000 kötetes kölcsönkönyvtárban, heti 8 filléres kölcsöndij ellenében. Magyar, német, francia és angol irodalom. A könyvek újak és tiszták. Terjedelmes jegyzékek. Vidékre is pontos kiszolgálás. Zenemű kölcsönzés is. Kerpel Izsó könyv és papírkereskedése, Aradon. 212

Jég,

kristály tiszta. Kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva. Petőfi-utca 7/a. Telefon 199. szám. 1631

3 szobás lakást

fürdő- és cselédszobával lehetőleg új házban aug. 1-re keresek. Ajánlatok bér megjelölésével a kiadóba kéretnek hivatalnok jelígre. 1795

Eladó

a belvárosban egy 2200 koronát jövedelmező ház. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 1918

Pörkölt szalonca,

légenszáritott, oldalankint 35-60 kg. nehéz, kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszentannán. 1991

Intelligens

özv. urinónél jó házikoszt kapható. Bővebbet Thököly-tér 4., ajtó 8.

Könyvelő,

ki a gépirást is bírja, május 1-ére állást keres. — Cím a kiadóhivatalban.

Jó karban levő

íróasztalok

megvételre kerestetnek.

Költözők

figyelmébe.

Villanylámpák le és felszerelését, petroleum-lámpák villanyra átalakítását, villanyvezetékek készítését gyorsan és olcsón végzi.

Kalmár József,

1961 Salac-utca 2. szám. A Központi Szállodával szemben.

A KI SZÉP

AKAR LENNI,

használja egyedül a **Hajós-féle**

ARADI IBOLYA-CRÉMET,

mert a világ minden részéről jövő hálaíratok legjobban bizonyítják, hogy

ennél jobb szépítőszert nem létezik.

Szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget

és mindennemű arctisztatlanságot — varázsszerű gyorsan eltüntet. —

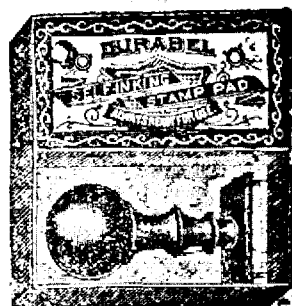
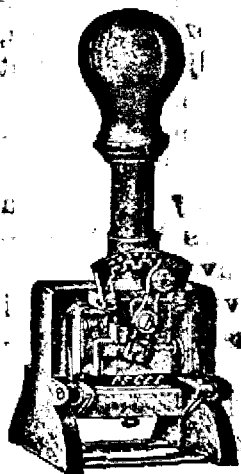
— **Ara egy tégelynek 1 korona.** —

Vigyázat: Csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél: 241

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22., megyeházzal szemben, továbbá minden gyógyszer-tár, illatszerüzlet és drogeriában.

Nyomatványok, Ruggyanta-bélyegzők, Pecsétnyomók, számozó-gépek kelti bélyegzők és kézinymodák a legjutányosabb árban kaphatók a

„Hungária” nyomdában

Arad, Vörösmarty-utca 1.

1371

BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdus,

rendkívül üdítő asztali víz.

Orvosilag ajánlva. 1901. Orvosilag ajánlva.

Gyógygymódra használva, vese- és hólyagbajoknál a vesemé-
dence idült hurutjainál, húgykő- és hólyagképződésnél, a lég-
utak és a kiválasztószervek hurutos megbetegedéseinek hatékony
Gyógybizonyult. — Prospektet kívánatra küld a ferrákezelőség.

Muschong buzziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.